

Nieuwe ontwikkelingen

Nieuwe selectielijst voor de regionale politieorganisaties

Door: Laurens Verbeek, manager overheid Doxis

Er is in dit blad al veel aandacht besteed aan de gemeentelijke selectielijst, die inmiddels aan de vooravond van het formele vaststellingstraject staat. Tijd om eens aandacht te besteden aan een andere selectielijst die ook een groot aantal organisaties in Nederland betreft, namelijk de ontwerp-selectielijst voor archiefbescheiden van regionale politieorganisaties dagtekenende van na 1 april 1994. Ook deze ontwerp-selectielijst staat aan de vooravond van het formele vaststellingstraject. Gedurende de vervaardiging van deze lijst is gestuit op een problematiek die niet dagelijks voorkomt bij de opstelling van selectielijsten: de verhouding tussen de archiefwetgeving en andere wet- en regelgeving die beperkingen stelt aan het selectieregime.

Korte geschiedenis

Met de inwerkingtreding van de Politiewet 1993 werd de organisatiestructuur van de politie – twee aparte corpsen: rijkspolitie en gemeentepolitie - ingrijpend gewijzigd. De agenten werden ondergebracht in 25 regionale politiekorpsen die ieder in hun eigen regio de politietaak vorm dienden te geven, namelijk het handhaven van de openbare orde en het opsporen van strafbare feiten. Daarnaast werd het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) ingericht ter uitvoering van landelijke en ondersteunende taken.

Hoewel de taken van de politie niet noemenswaardig veranderden met de inwerkingtreding van de nieuwe politiewet, vormden de nieuwe bevoegdheden en verantwoordelijkheidsstructuren wel degelijk een aanleiding voor het herzien van de in gebruik zijnde vernietigingslijsten. Bij de politie waren er twee in gebruik: de gemeentelijke vernietigingslijst

1983 voor de gemeentepolitie en de vernietigingslijst van Justitie uit 1965 voor de rijkspolitie. In 1994 volgde ook nog eens de Archiefwet 1995 die de opstelling van selectielijsten voorschreef. Reden temeer om het selectie-instrumentarium voor de regionale politie eens opnieuw ter hand te nemen.

In 1997 werd de Commissie Selectiecriteria Vernietiging Archiefbescheiden Regionale Politieorganisaties in opdracht van het Nederlands Politie Instituut (NPI) ingesteld en werd begonnen aan een selectielijst voor de politie. Eind 1999 is door de commissie een definitieve ontwerp-selectielijst Regionale Politie tot stand gebracht die in april 2000 aan het NPI is aangeboden. Om onduidelijke redenen is de aanbidding van de ontwerp-selectielijst ten behoeve van het formele vaststellingstraject uitgebleven.

Huidige stand van zaken

In de daaropvolgende jaren deed het gemis van een gemoderniseerde selectielijst zich binnen de regio's steeds meer voelen. De politie én het vakgebied DIV stonden niet stil. Begin 2004 hebben de voorzitter en secretaris van het Landelijk Overleg DIV Politie, respectievelijk de heer Han van Kammen en de heer Gert Jan van Eck, het initiatief genomen om te komen tot vaststelling van de ontwerp-selectielijst voor de regionale politie. Vanuit het Landelijk Overleg is daarop een werkgroep geïnstalleerd die, met ondersteuning van Doxis, de ontwerprijst heeft aangepast aan de wensen en eisen van de 21e eeuw. Concreet houdt dat in:

- toevoegen van de standaard selectiecriteria van het Nationaal Archief;
- vertalen van de waarderingen naar bovenstaande standaarden;
- beschrijven van de context en de relaties met andere overheidsorganen;
- verduidelijken van de relatie tussen de Wet op de Politieregisters en de Archiefwet 1995.

Verhouding Archiefwet 1995 en andere wetgeving

Met name het laatste punt heeft geleid tot een niet alledaagse constatering. Een van de doelen van de Archiefwet 1995 en het bijbehorende Archiefbesluit is het borgen van de cultuurhistorische waarde die in archiefbescheiden is gelegen. Uiteraard vormt dit gegeven ook het uitgangspunt bij het selectiebeleid dat voor de regionale politieorganisaties wordt gevoerd. Bij de taakuitoefening van de politie is er echter sprake van conflicterende wet- en regelgeving. Namelijk de Wet Politieregisters (Wpolr) en het bijbehorende Besluit Politieregisters. Voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer kennen we in Nederland privacywetgeving. De Wpolr is zo'n wet. De Wpolr stelt dat gegevens (bijvoorbeeld aanhoudingen, aangiften, etc.) na vervallen van het

doel waarvoor ze zijn verzameld, verwijderd moeten worden uit de registraties. Na verwijdering kan er geen sprake zijn van bewaring (bijvoorbeeld vanuit cultuurhistorisch belang) omdat in de Wpolr wordt gesteld dat verwijdering uit de registratie daadwerkelijke vernietiging van de gegevens inhoudt. 'Aangezien de wetgever bewust deze vernietiging voorschrijft vanwege de aard van deze gegevens, is de Archiefwet hier niet van toepassing', aldus een commissie van geleerde heren die zich over deze problematiek en de merites daarvan heeft gebogen.

Samenvattend

De ontwerp-selectielijst voor de regionale politieorganisaties staat aan de vooravond van het vaststellingstraject. Daarbij zal een lijst worden vastgesteld die gaat gelden voor de archiefbescheiden bij de regionale politieorganisaties vanaf 1994. De 'oude' vernietigingslijsten, voor gemeentepolitie en rijkspolitie, worden vervangen door een moderne lijst die de lading beter dekt. Gedurende het opstellingsproces is duidelijk geworden dat het toekennen van bewaar- en vernietigingstermijnen niet alleen een kwestie is van overwegingen op basis van bedrijfsvoering, verantwoording, bewijsvoering en cultuurhistorische waarde. Ook wetgeving die de Archiefwet buitenspel zet, is een factor om rekening mee te houden.